HET VOLKSCHE ELEMENT IN HET NATIONAAL-SOCIALISME

DOOR

F. VAN SCHOPING



PRIJS: 25 ct.

UITGAVE N. E. N. A. S. U. LEIDEN

HET „VOLKSCHE ELEMENT" IN HET NATIONAAL SOCIALISME

DOOR

F. VAN SCHOPING

Het „volksche element" in het Nationaal Socialisme

I.

De vraag, wat wij onder het „Nederlandsche Volk" te verstaan hebben, komt in de tijden, die wij thans beleven, meer en meer op den voorgrond. Voor velen, althans voor vele ontwortelde stedelingen, die volksvreemde ideeën tot hun eigene hebben gemaakt, is een volk slechts een staatkundig begrip. Een volk is in hun „staatschen" en „mechanischen" gedachtengang een menschenverzameling, wonende binnen de door allerlei verdragen in den loop der tijden tot stand gekomen landsgrenzen. Volgens deze begrippen kan een volk allerlei vreemde bestanddeelen in zich opnemen en toch een volk blijven.

Een dergelijke menschenverzameling mag echter niet den naam van „volk" dragen; wij noemen haar een „natie". Tot een natie behoort men, als men binnen de grenspalen geboren is of indien men volgens de wettelijke bepalingen daarmede gelijkgesteld of „genaturaliseerd" is. Een natie kan derhalve een samenraapsel zijn, waarvan de bestanddeelen tot allerlei rassen behooren en dit is met de meeste en zeker met het meerendeel der Europeesche naties in meerdere of mindere mate het geval. Tot de Nederlandsche natie bijv. behooren, behalve stammen van het Noordras, Semieten, Oosterlingen, Negers en halfbloeden van allerlei soort, maar het aantal dezer vreemde bestanddeelen is bij ons betrekkelijk gering.

Vele andere naties daarentegen, zijn samengesteld uit grootere en kleinere, door rasverschillen gescheiden groepen. Dergelijke naties kunnen een schijn-eenheid vormen, gegrond op nuttigheids-overwegingen en zij kunnen ook een zekeren tijd in stand gehouden worden, hetgeen des te gemakkelijker gaat, naarmate de vreemde bestanddeelen kleiner in aantal zijn. Zijn in een natie groote groepen van verschillenden aard vereenigd, dan kan bij een zeer ver doorgevoerde decentralisatie een soort bondsstaat met een vrij langen levensduur ontstaan; hiervan is Zwitserland een voorbeeld. Wil men de niet bestaande eenheid afdwingen, dan ontstaan toestanden, zooals in België of Tsjecho-Slowakije; evenmin als het „geografische begrip" Oostenrijk-Hongarije stand hield, zal aan deze staten een langdurig bestaan beschoren zijn. Vormen de vreemde bestanddeelen kleine gesloten groepen, dan ontstaan de „minderheden"-kwesties, kankergezwellen, die eens tot uitbarsting zullen komen.

In tegenstelling met een natie bestaat een volk onafhankelijk van de tijdelijke grenzen. Het is een eenheid, gegrond op ras, taal, rechtsbegrippen, godsdienstige gevoelens, zeden en gewoonten en op het

bewustzijn der samenstellende enkelingen een volk te zijn. Tezamen met de Vlamingen, vormen wij een dergelijke organische eenheid, het Nederlandsche volk.

Wanneer wij de volksvreemde elementen die zich, echter bijna uitsluitend in de grootere steden, met deze stadsbevolking hebben vermengd en de afstammelingen van deze vermenging buiten beschouwing laten, dan kunnen wij zeggen, dat ons volk bestaat uit de nakomelingen van de zich in de eerste eeuwen onzer jaartelling en kort daarvoor in ons land gevestigd hebbende Germaansche stammen. Daartoe aangespoord door hun ingeboren ondernemingslust of gedwongen door overbevolking in hun oorspronkelijk vaderland, hebben zij zich, op zoek naar vruchtbaren grond, na vele omzwervingen in ons land als akkerbouwers gevestigd — eerst langs de randen van de aan overstroomingen blootstaande kleistreken, daarna in de kleistreken zelf, om zich voorts langzamerhand ook over andere gebieden te verbreiden — en van die tijden af tot op den huidigen dag heeft onze landbevolking zich vrij raszuiver weten te handhaven.

In de steden daarentegen is tot op zekere hoogte een vermenging ontstaan met zich daar vestigende, niet tot ons volk behoorende, elementen. In de eerste plaats waren dit de Joden. Hoewel deze tot voor betrekkelijk korten tijd vrij algemeen — en voor een groot deel thans nog — op het standpunt der eigen raszuiverheid stonden en in hun eigen rasgemeenschap vrijwillig geen of weinig vreemde elementen toelieten, is in den loop der eeuwen herhaaldelijk Joodsch bloed in onze Germaansche volksgemeenschap opgenomen. Uiterlijk en eigenschappen van vele stedelingen-families laten dit duidelijk zien. Van korteren duur is de vermenging geweest met rassen uit onze koloniën, met Maleiers, Chineezen en Negers. De nakomelingen dezer vermengingen vormen in enkele steden een klein percentage der bevolking en menige, overigens raszuivere familie, heeft in zijn stamboom een dergelijke, tot een koloniaal ras behoorend voorouder.

Tenslotte hebben de internationale betrekkingen, die vooral wederom de steden met het buitenland onderhielden, de vestiging van en de vermenging met immigranten van andere, hoofdzakelijk Europeesche, volkeren ten gevolge gehad. Ten deele waren dit rasverwante vreemdelingen, Duitschers, Scandinaviërs, Engelschen, Frankische Franschen e.d.; ten deele ook verder van ons volk afstaande rassen. Grootendeels behoorden zij echter tot deelen van het Noordras, dat soms Arisch, soms ook Indo-Germaansch genoemd wordt en waar ook ons volk deel van uitmaakt. De immigratie van al deze elementen was echter slechts gedeeltelijk het gevolg van de internationale handelsbetrekkingen, die Nederland onderhield; voor een niet onbelangrijk deel vloeide zij voort uit het traditioneele asylrecht, dat ons land aan alle politiek en godsdienstig vervolgden bood.

Het gevolg hiervan was, behalve de rasvermenging zelf, dat de Nederlandsche steden middelpunten werden van volksvreemde denkbeelden en zoowel het een als het ander was oorzaak, dat volkseigene begrippen en gevoelens, waaronder het rasbewustzijn een eerste plaats innam, op den achtergrond werden gedrukt.

Toch zouden deze oorzaken op zichzelf niet van zooveel invloed zijn geweest, indien er niet een andere groote factor bijgekomen ware. Dit was de vorming van de groote-steden en de hand in hand daarmede gepaard gaande industrialisatie. Vooral deze laatste, die van den arbeider een machine maakte, die hem geheel losweekte van den door hem bewoonden grond, door hem in huurkazernes op te sluiten, heeft in velen het begrip een levend bestanddeel in het „organisme volk" te zijn, gedoofd. De propaganda der internationale elementen heeft dan ook juist onder deze bevolking een goeden voedingsbodem gevonden. De anti-volksche sociaal-democratie met haar uiterste consequentie, het communisme, tieren in onze steden het weligst en hebben met hun onvolksche en internationale waandenkbeelden hier het meeste succes gehad.

Het verlies van het rasbewustzijn is hier wel in hoofdzaak op terug te voeren, want in de steden wordt de andere oorzaak, de rasvermenging der bevolking gelukkig tot op zekere hoogte in toom gehouden; eenerzijds door het geleidelijk uitsterven der stedelingen-families, een proces, dat door de kinder-armoede der laatste tientallen jaren aanmerkelijk wordt verhaast, en anderzijds door de „trek naar de stad", den voortdurenden toevloed van raszuiver boerenbloed naar de steden. Dit heeft echter het doordringen van de volksvreemde denkbeelden niet kunnen tegenhouden. De nieuw-aangekomenen, geplaatst in voor hen geheel nieuwe omstandigheden, namen tegelijk daarmede ook de heerschende, althans veldwinnende vreemde denkbeelden over en gaven, met hun andere medegebrachte, ingeboren begrippen, ook hun rasbewustzijn prijs, voor zoover dit nog in hen leefde. Want ook naar het platteland waren de steedsche begrippen overgeslagen en hoewel zij hier meer weerstand ontmoetten, wonnen zij ook onder de bevolking daarvan veld.

Zoo is dan het bewustzijn, deel uit te maken van het Nederlandsche volk, vooral in de steden en ten deele ook op het platteland, verdwenen en vooral in de tegenwoordige, moeilijke tijden wreekt zich het gemis van dezen, door het rasbewustzijn gevormden grondslag. Het is juist door het ontbreken hiervan, dat de mogelijkheid tot allerlei onvolksche proefnemingen is geopend en dat een wederopbouw overeenkomstig onzen volksaard wordt belemmerd.

Indien een volk geregeerd, d.w.z. geleid wordt in overeenstemming met zijn volksaard, ontstaan op alle gebieden der volksgemeenschap harmonische toestanden. Van een dergelijke harmonie is in onze samenleving geen sprake meer. Indien wij met een enkel woord de symptomen van onzen tijd willen samenvaten, dan is dat juist het tegenovergestelde van harmonie, want dan is dat woord „verwarring". Wij treffen in ons land tegenwoordig op bijna ieder gebied verwarde toestanden aan. En nu zien wij wel, dat overal de strijd hiertegen wordt aangebonden, maar ieder strijdt op zijn eigen wijze en meestal alleen voor een bepaalde klasse of groep, daarbij bovendien vaak het volksbelang als het masker gebruikende, waarachter men zijn persoonlijke belangen verbergt. Alleen het veldwinnende Nationaal-Socialisme zal in staat zijn, het volksbelang in waarheid vooropstellende, alle

goedwillenden onder één vaandel te vereenigen en, door een eensgezinden strijd tegen de verwording, de harmonie in onze samenleving kunnen herstellen, omdat het Nationaal-Socialisme, wars van allen buitenlandschen import en volksvreemde beginselen, teruggrijpt op datgene, wat in onzen volksaard leeft en, al is het vaak door allerlei onkruid bedekt, diep in ons volksbewustzijn terug te vinden is.

Het duidelijkste en voelbaarste voor de meesten onzer komt de bestaande verwarring naar voren op economisch gebied. Velen hebben hun mogelijkheid tot levensonderhoud verloren en zijn op liefdadigheid of steun aangewezen; anderen hebben nog wel een bestaan, maar missen iedere bestaanszekerheid, hetgeen al bijna even erg is. Men spreekt, levende in den liberalen gedachtengang, over dezen toestand als van een crisis. Ten onrechte, want een crisis veronderstelt een keerpunt, waarna de oorspronkelijke toestand weder ongeveer hersteld zal worden. Velen begrijpen nog niet, dat een fundamenteele verandering in onze samenleving zich aan het voltrekken is en dat wij niet een crisis doormaken, maar een met economische anarchie gepaard gaanden afbraak van het oude, dat zijn tijd overleefde, waarna het nieuwe gelegenheid zal hebben zich te ontplooien.

Hoezeer deze economische chaos ook de gedachten bezig houdt en de gemoederen verontrust, zij is slechts één der vele uiterlijke verschijnselen, die als gevolgen van in het verleden geschapen oorzaken zijn te beschouwen. Deze oorzaken zien wij niet, zooals velen dit doen, in den wereldoorlog, want deze vormt met den tegenwoordigen chaos één geheel. Beiden waren een uitvloeisel van diepere en verder terug liggende oorzaken. De onmiddellijke aanleiding van een en ander is de geesteshouding der negentiende eeuw geweest; men meende toen dat het menschelijk verstand alle diepten kon peilen en men streefde er naar de natuur door menschelijk vernuft te overtreffen, met het gevolg dat de gevoelens en gedachten meer en meer op het materieele werden gericht. Weliswaar danken wij daardoor aan deze eeuw den geweldigen opbloei der techniek, maar gelijktijdig, als een wisselwerking, werd alles meer en meer van een materialistisch standpunt uit bezien. Terecht heeft een schrijver eens de exacte natuurwetenschappelijke mechanica één der brilleglazen genoemd, waardoor de negentiende-eeuwsche mensch de hem omringende wereld zag.

De geesteshouding der negentiende eeuw was op haar beurt weder een gevolg van het veldwinnen der denkbeelden, die door de Fransche revolutie naar voren gebracht waren en overal doordrongen. Ook in ons land werden zij gretig aanvaard en de op allerlei gebied komende nieuwe theorieën voerden ook hier de menschen op allerlei dwaalwegen.

Al deze theorieën hadden één „trek" gemeen: de geestelijke ondergrond van de schepping en al haar verschijnselen werd bij allen ontkend of verwaarloosd. Alles werd van een ander gezichtspunt uit bezien dan voorheen. De abstracte rationeele logica was het tweede brilleglas, waarvan de negentiende-eeuwer zich bediende en dit belette hem meer te zien dan het menschelijk verstand kon omvatten. Er wàs volgens zijn gedachtengang ook niet meer en de enkele openblij-

vende raadsels zouden te zijner tijd door dit verstand wel worden opgelost.

Zooals wij hierboven reeds opmerkten, hadden de nieuwe denkbeelden ontwrichtend gewerkt op het economisch leven. Na een aantal meer en minder heftige schokken, was dit eindelijk vastgeloopen en de verwoestende invloed der nieuwe geesteshouding toonde dus zelfs tot op dit materieele gebied haar vernietigende gevolgen. Maar dit was slechts een deel der uiterlijke en laatste gevolgen van de dieper liggende oorzaak. De chaotische toestand, waarin wij leven, is niet, zooals men ons tracht wijs te maken, een technische hapering in ons productie-, distributie- en consumptie-apparaat, dat door eenige regeeringsmaatregelen weer in orde te krijgen is. De jammerlijk mislukte pogingen daartoe van onze crisis-ministers wijzen wel op het tegendeel en al trachten zij de oorzaken van hun falen op het booze buitenland te schuiven, zij bewijzen daarmede alleen de grondfout niet te zien. Deze zit nml. niet in omstandigheden buiten ons, maar zooals wij reeds zeiden, in het aanvaarden van vreemde denkbeelden, in het innerlijk falen van ons zelf en deze fout laat niet alleen op economisch gebied, maar overal haar gevolgen zien.

Op religieus gebied zien wij, dat de kerken hun vat op de menschen verliezen in dien zin, dat werkelijke godsvrucht nauwelijks meer wordt aangetroffen. De band tusschen God en mensch wordt weliswaar nog door een kleiner wordend deel van ons volk met den mond beleden, maar slechts door weinigen doorvoeld. Schrikbarend is het aantal dergenen, die de kerken verlaten; voor die er in blijven, bestaat de godsdienst voornamelijk uit lippengeprevel en vormendienst en, als het verder gaat, veelal slechts uit een humanistische ethica.

Tegelijk met materialisme en atheïsme — twee stroomingen, die altijd samengaan — kwam een verslapping der zedelijke banden. De verhoudingen tusschen de menschen onderling werden meer en meer bepaald door tegengestelde belangen, zuiver op individualistisch egoïsme gebaseerd. De moraliteit op alle gebied zonk beneden ieder peil. De wetenschap werd voor een groot deel in dienst gesteld van materieele belangen; het begrip van, de waardeering voor en helaas veelal ook de waarde van de kunst kon niet duidelijker getypeerd worden dan door het besluit der Nederlandsche wetgevers, die, terwille van de omzetbelasting, den beeldenden kunstenaar tot fabrikant stempelden.

In de laatste tientallen jaren heeft de nood der tijden, die de egoïstisch-materialistische mentaliteit versterkte, den strijd om het bestaan meer dan ooit op den voorgrond geplaatst en het „ieder voor zich" in verhoogde mate tot veler lijfspreuk gemaakt. Ook daardoor is het begrip van rasverbondenheid nog meer op den achtergrond gedrongen. Het gevolg hiervan was, dat de gevoelens en gedachten, die in het rasbewustzijn hun oorsprong hadden, bij velen met dit bewustzijn zelf zoo door materialistisch-intellectueele denkbeelden werden overwoekerd, dat zij niet meer tot uiting konden komen.

En bij anderen, in wie het rasbewustzijn nog wèl leeft en die zich van dergelijke gevoelens nog wèl min of meer bewust zijn, is de

vrees voor achterlijk gehouden te worden vaak voldoende geweest om ze te onderdrukken. Want deze gevoelens pasten niet bij het „verlichte" denken.

Naast de verstandelijk-materialistische denkbeelden, die vernietigend werkten voor alle oude geestelijke waarden, won ook het in de achttiende eeuw tot opbloei gekomen internationalisme meer en meer veld. Zich hierop baseerend trachtte men in de plaats van rassen en volken een ondeelbare „menschheid" te stellen en predikte men de gelijkheid van alle menschen. Bij het „verlichte" denken paste geen rasverschil en zelfs het sekse-verschil werd meer en meer verbloemd Dat man en vrouw, verschillend in aard en aanleg, ook een verschillende taak in de samenleving moesten hebben, werd hoe langer hoe minder begrepen en voor de vrouw werden geleidelijk allerlei werkkringen opengesteld, tot nu toe door mannen vervuld en vaak allerminst bij de vrouwelijke geaardheid passend; in landen, waar het materialisme hoogtij vierde, werd zelfs de vrouw als soldaat bij het leger ingelijfd.

Maar ook daar, waar de gelijkheid niet in deze mate werd doorgevoerd, sloot men, terwille van een ad absurdum doorgevoerde ideologie, de oogen voor de werkelijkheid. Alle menschen waren broeders, zoo luidde, althans in theorie, het nieuwe evangelie; in de praktijk werd het gelijktijdig door het liberalisme verheerlijkte en toegepaste zoogenaamde vrije spel der krachten, de „strijd van allen tegen allen" meer en meer toegespitst en in feite zag het overgroote deel dezer met het internationalistisch sop overgotenen in den blanken, zwarten, bruinen of gelen broeder slechts een object, dat men met alle middelen en op iedere wijze ten eigen voordeele trachtte uit te buiten.

De „algemeene gelijkheidstheorie" ging uit van het niet goed begrepen, maar natuurlijk bestaande groote organische verband, dat tusschen alle menschen of, nog omvattender, in de geheele schepping bestaat, maar zij stelde de bestaande overeenkomsten tusschen Germaan, Chinees, Semiet, Neger, Papoea, Eskimo en alle overige rassen, die natuurlijk niet ontkend kunnen worden, veel te sterk op den voorgrond. De physieke en ten deele ook de psychische gelijkheid, die deze op allerlei punten vertoonen, werd als bewijs voor de absolute gelijkheid naar voren gebracht.

De verschillen tusschen de rassen zijn echter een niet te loochenen werkelijkheid. Dat een Neger er anders uitziet dan een Mongool en een Maleier anders dan een Germaan, zal iedereen toegeven. Maar ook de verschillen binnen de grenzen van Europa zijn groot. Een Griek, een Italiaan of een Spanjaard hebben een geheel ander type dan een Duitscher, een Scandinaviër of een Engelschman en het is dwaasheid deze biologische verschillen te willen ontkennen.

Aan deze struisvogelpolitiek doen wij niet mede. Wij houden ons aan de feiten en deze leeren ons, dat er verschillende rassen bestaan. Hoe deze ontstaan zijn, of zij wellicht eertijds door samensmelting van andere rassen zijn geboren of dat zij een grondras vormen met bijmenging van zekere vreemde elementen, doet in dit verband weinig

ter zake. De rassen, zooals zij op het oogenblik zijn vastgelegd — bijv. wat Europa betreft in de boerenbevolking der verschillende landen — vertoonen hun eigen kenmerken en wij hebben deze te aanvaarden.

Het spreekt echter bijna vanzelf, dat deze biologische verschillen niet de eenige en zelfs niet de hoofdzaak zijn, al stellen velen zich er mede tevreden om uitsluitend op grond daarvan verdere gevolgtrekkingen te maken. Er zijn diepere gronden voor de aanvaarding der rasverschillen.

De materialistische theorieën hebben verkondigd, dat de mensch het product zou zijn van zijn omgeving. Omgeving en opvoeding zouden den mensch maken tot wat hij was. Natuurlijk spelen beiden een groote rol bij de innerlijke ontplooiïng van den mensch, maar zij zijn niet de eenige en zelfs niet de belangrijkste factoren. Er moest dan ook worden toegegeven, dat erflijkheid niet alleen op het uiterlijk van invloed was, maar eveneens op karakter, geaardheid, verstand en andere niet-materieele eigenschappen. Tegelijk met het feit der erfelijkheid staan wij echter temidden van het rassenvraagstuk, want een ras is juist een zich binnen een bepaalde groep voortplantende gemeenschap, waarbij het wezen, de geaardheid der voorvaderen als één groot geheel van geestelijken en lichamelijken aanleg van geslacht tot geslacht wordt doorgegeven. Hierbij komen bij de enkele individuen natuurlijk allerlei schakeeringen en mogelijkheden naar voren, maar het wezen hebben zij toch allen gemeen. Naar onze begrippen wordt derhalve een ras dan ook niet in de eerste plaats bepaald naar de physieke uiterlijkheden, maar evenzeer naar den daarmede verbonden niet-materieelen aard, die het ras zijn bijzondere „eigen-aard" verleent.

Het bewustzijn, tot een bepaald ras te behooren, kan dus zijn bewijs vinden in de bijzondere lichamelijke en geestelijke overeenkomsten, die men in afwijking met andere rassen, met zijn rasgenooten heeft. Deze overeenkomsten zijn echter slechts de gevolgen der rasgemeenschap en aangezien het rasbewustzijn geen op verstandelijke redeneering gegrond besef is, vindt het in de bedoelde overeenkomsten niet zijn oorzaak, maar hoogstens zijn bevestiging. In zijn diepste wezen is dit bewustzijn beter gefundeerd, maar het begrip voor deze basis is in onze tijden meer en meer verloren gegaan.

Dit hangt wederom samen met de hierboven geschetste geesteshouding, die, op het materieele gericht zijnde, den dieperen grond der dingen ontkent. Daardoor zijn voor velen alle geestelijke steunsels weggevallen en daarmede tevens het Godsvertrouwen, dat onmisbaar is om den strijd, die het leven van ons vraagt, onversaagd en tot het einde toe te strijden.

Met deze geestelijke steunsels bedoelen wij niet een op verstandelijke overwegingen gegronde overtuiging, hetgeen men uit het woord „geestelijk" verkeerdelijk zou kunnen opmaken. Gebrek aan begrip voor wat in waarheid geestelijk is en de verafgoding van het menschelijk verstand — het was de godin der rede, die in 1789 ten troon geheven werd en wier heerschappij thans nog in vele kringen voortduurt — hebben van geest en intellect synoniemen gemaakt. Intellect

is slechts één der vermogens van 's menschen geest en er zijn nog andere kenbronnen voor het diepere wezen der dingen dan de logica. Samen met het intellect, maar dan als gehoorzame dienaar en niet als alleenheerscher, kunnen ons gevoel en onze intuïtie ons brengen tot begrip, tot inzicht, d.w.z. tot een innerlijk ervaren en geestelijk aanschouwen der diepere levensvraagstukken. Zij kunnen ons voeren van kennis tot wijsheid en ons bewust doen worden van den innerlijken samenhang en onderlinge verbondenheid van alle deelen der schepping.

Het is deze geesteshouding, die ons o.a. de rassen als organische eenheden in het groote organisme der schepping doet zien en doet aanvaarden, en die samenhangt met een levensbeschouwing, die diametraal tegenover het atheistische materialisme staat.

Wanneer men geen dieper inzicht in het wezen der dingen heeft en aanneemt, dat de mensch maar klakkeloos hier op aarde is neergeworpen, overgeleverd aan de willekeur der hem omringende wereld, dan zal men alle diepere oorzaken ontkennen en zich als eenling zoo goed mogelijk door de moeilijkheden heenslaan. Is men zich echter bewust van een hoogere Leiding, dan zal men niet alleen den band tusschen God en mensch erkennen, maar ook het daarmede verbonden Godsvertrouwen bezitten. Dit Godsvertrouwen sluit echter de aanvaarding in van het feit, dat de Schepping en hetgeen daarop volgde geen willekeurig spel van z.g. onbeheerschte natuurkrachten is geweest. Met het aanvaarden van een diepere oorzaak achter de verschijnselen, van een Leiding achter het wereldgebeuren, hebben wij tevens den grond gelegd voor de erkenning, dat de bestaande rasverschillen niet zinloos zijn, maar dat zij zin moeten hebben en dat dus ieder ras zijn doel en zijn taak hier op aarde heeft. Tegelijkertijd zal dan het denkbeeld, dat ieder, die zich daarvan bewust is, dan tevens de plicht heeft om die taak naar krachten te helpen uitvoeren, levende werkelijkheid voor ons worden.

Het feit aanvaardende, den grond erkennende en het bewustzijn tot een bepaald ras te behooren bezittende, zal men derhalve in daden en woorden, gedachten en gevoelens, daarnaar hebben te handelen. Eén met ons ras zullen wij daarin ons hoogste ideaal zien, zonder dat dit een verachting van of haat voor andere rassen insluit. Iemand, die fier op zijn eigen ras is, heeft er geen behoefte aan dergelijke gevoelens ten opzichte van andere rassen te koesteren. Maar hij zal eischen, dat men zijn eigen ras eerbiedigt en hij zal nooit gedoogen, dat dit door een ander wordt overheerscht. Dat is het vrijheidsbegrip, dat in het bijzonder de Germanen kenmerkt, een begrip, dat men op allerlei wijzen heeft trachten te verminken, om het voor andere doeleinden te misbruiken.

Wij zijn inderdaad als Germanen een vrijheidlievend volk; wij willen geen overheersching door anderen en zullen daartegen strijden tot den laatsten druppel bloed. Niet alleen tegen overheersching door buitenlandsche machten, maar ook tegen de heerschappij van volksvreemde of van ons volk vervreemde elementen. Wij doen dit, omdat ons rasbewustzijn ons daartoe dringt, omdat wij de erfenis onzer vaderen op

dezelfde wijze zullen verdedigen, zooals zij dit eeuwen en duizenden jaren vóór ons gedaan hebben. Telkens zijn pogingen gedaan ons vrije volk te overheerschen en, merkwaardigerwijze, steeds kwamen deze pogingen uit het Zuiden. Soms was het met wapengeweld, dat men ons een vreemd juk trachtte op te leggen. Romeinen, gelatiniseerde Franken, Spanjaarden, geromaniseerde Franschen, zij hebben het om beurten herhaaldelijk en vaak met tijdelijk succes beproefd. Maar veel gevaarlijker, omdat zij sluipend, niet herkend en door verblinde rasgenooten gepropageerd, tot ons kwamen en dreigden ons te overheerschen, waren de eveneens uit het Zuiden komende en dikwijls met voor-aziatische voorstellingen vermengde ideeën-werelden, die onze gevoelens en gedachten poogden te vergiftigen. De laatste groote aanval in deze richting deden de denkbeelden der Fransche revolutie, die, zooals wij hiervoor reeds opmerkten, de oorzaken zijn van de ontwrichting, die wij nu doormaken.

Aan deze denkbeelden moeten wij ons zelf en ons volk weder ontworstelen. Tegenover den mensch als uitgangspunt moeten wij wederom God in het middelpunt plaatsen; tegenover de materialistisch-atheistische wereldbeschouwing het Godsvertrouwen en het geloof in de redelijkheid der Schepping; tegenover den internationalen menschheids-waan het besef der rasverbondenheid en der volkseenheid.

II.

Door alle eeuwen heen heeft de meerderheid der menschen het feit, dat zij hier op aarde leefde, zonder meer aanvaard. Zij voelden zich als tot deze wereld behoorenden en dachten in den regel niet verder na over allerlei levensproblemen, die anderen wederom niet met rust lieten. Wel bezaten zij een vaag geloof over een voortbestaan en een hiernamaals, maar zij aanvaardden zonder critiek, hetgeen de door hen als daartoe bevoegd beschouwden daarover mededeelden. Het waren de menschen, die het leven namen, zooals het was en voor wie een eenvoudig bestaan en een eenvoudig geloof voldoende waren, om in tevredenheid hun levenspad te bewandelen.

Daarnaast waren er, die niet minder de realiteit van deze wereld aanvoelden, maar zich toch meer bewust waren van de geestelijke eenheid, die aan de groote verscheidenheid van uiterlijke verschijnselen ten grondslag lag. Zij voelden, dat zonder geestelijken achtergrond deze wereld van verschijnselen in een chaos onder zou moeten gaan en dat dus, al was dit niet onomstootelijk aantoonbaar, een leidende en regelende Macht de dingen dezer wereld bestierde. Dit sloot in het bestaan van een innerlijken band, die al dit uiterlijke, waartoe ook de mensch zelf behoorde, tezamen hield. Zij wisten zich deel uitmaken van het groote organische geheel, dat deze wereld vormde en voelden daardoor ook den band, die hen met God verbond. Ook waren zij er zich van bewust, dat het menschdom in zijn geheel en daarbinnen wederom de rassen en volken in zich zelf, organische eenheden vormden en dat de levenstaak van ieder mensch in de eerste plaats binnen een dergelijke eenheid gelegen moest zijn.

Er was echter nog een derde soort, die dit bewustzijn niet of niet

meer bezat of die zich daarmede niet tevreden stelde en die door verstandelijke redeneeringen verklaringen trachtte te vinden voor de raadsels, die de wereld aan het intellect biedt. Ontelbaar is het aantal philosophische stelsels, die voor den uitdenker en zijn volgelingen een tijdelijke, dan wel naar hun gevoelen een duurzame oplossing gegeven hebben voor de talrijke levensvraagstukken, of die althans de hoop hebben opgewekt, dat een dergelijke oplossing op den duur verkregen zou kunnen worden. Dikwijls echter ook hebben zij slechts teleurstelling verwekt en, wat erger is, het vage maar juiste gevoel van innerlijke verbondenheid ondermijnd door het aanwakkeren van verstandelijken twijfel.

De Noord-Europeesche volken, waartoe ook wij behooren, maakten het eerst met een philosophisch stelsel kennis, toen met de invoering van het Christendom ook de scholastiek hier geleidelijk haar intrede deed. De Scholastieken stelden zich tot taak de kerkelijke theologie te systematiseeren, te begrijpen en te bewijzen; de vraag over de juistheid ervan bleef geheel buiten beschouwing. Daarna werd, met de Renaissance, eerst de belangstelling gewekt voor de oude Grieksche philosophen, en daarop voortbouwend, brak een overgangstijd aan, tot door Bacon en Descartes een nieuw tijdperk werd ingeleid, waarbij de twijfel het uitgangspunt van alle beschouwingen werd.

Hoe meer de verschillende opvattingen gepopulariseerd werden — en dit geschiedde in den loop der eeuwen, hoewel uitteraard meestal zeer oppervlakkig en onvolkomen — des te meer verwarring brachten zij, al was dit tegen de bedoeling der philosophen zelf, die hun denkbeelden gaven om de menschen een beter inzicht te geven, daarbij vergetende, dat deze menschen hierom grootendeels niet hadden gevraagd en niet in staat het gegevene te bevatten, den grond onder hun voeten voelden wegzinken, zonder dat zij er iets voor terugkregen, dat voor hèn een grondslag kon zijn.

Onze voorouders in het ver verleden hadden in hun levensbeschouwing een wereldbeeld opgebouwd, dat bij hun geaardheid paste en dat zij zonder meer aanvaardden. Het Christendom had een nieuwe levensbeschouwing gegeven, maar daarbij door zijn aanpassing allerlei laten bestaan, dat tot het aardeigene van ons volk behoorde. Bovendien werd openlijke twijfel te vuur en te zwaard onderdrukt en de verdedigers van den ouden godsdienst waren bij de invoering van het Christendom voor een goed deel gedood of verdreven.

Al waren de oorzaken dan ook geheel andere, noch bij onze heidensche voorouders, noch bij de groote massa der middeleeuwsche Christenen, was er derhalve twijfel omtrent het wezen van den mensch en het doel van zijn bestaan hier op aarde. Wel was er echter een groote tegenstelling in beider beschouwing van deze levensvraagstukken.

De Germanen zagen in hun leven en werken in deze wereld een door hen te vervullen taak. Voor hen was het leven een strijd van de bewoners van Midgard (de Goden en de menschen) tegen de machten, die de „orde" bedreigden. Zoolang de mensch leeft — en hij leeft ook na den „dood" nog voort — moet hij dien strijd voeren. Maar dit „na den dood" heeft niet zijn belangstelling. Daar waar hij staat in dit leven is

zijn taak, daar ligt zijn strijd, daar vecht hij voor het bestaan van zijn volk, de eer van zijn geslacht en den roem, die hem zal overleven. Daarvoor is het, dat hij gedurende zijn aardsche leven strijdt en niet om in Walhalla, in den hemel, te komen.

Den Christenen werd daarentegen geleerd, dat het hiernamaals de hoofdzaak was en dat het leven hier op aarde slechts een voorbereiding was voor het verwerven der eeuwige zaligheid.

De twijfel, die het philosophisch denken bracht, viel echter in vruchtbare aarde en met de hierboven reeds geschetste oorzaken was deze een der aanleidingen, dat naast een verzaken van het stoffelijke, dat de kerk predikte, er anderzijds een materialistische strooming ontstond, die allen geestelijken achtergrond verwerpende, zich concentreerde op de vervulling van stoffelijke behoeften en begeerten. De uit het lood geslagen Germaansche ziel zocht bewust of onbewust in een dezer beide uitersten bevrediging, omdat het oude begrip, volgens hetwelk de menschelijke geest met zijn lichaam een ondeelbaar geheel vormde, zoolang de mensch een taak hier op aarde had te vervullen, vrijwel geheel verloren was gegaan.

In volkomen uitersten verviel de mensch natuurlijk niet. In het hart van iederen materialist is nog wel iets overgebleven van het bewustzijn, dat er een geestelijke achtergrond bestaat en daartegenover zal zelfs de wereldontrukte asceet de voor alle menschen toch bestaande realiteit van deze stoffelijke wereld niet kunnen ontkennen. Want noch aan deze materieele wereld, noch aan haar geestelijken achtergrond kan de mensch zich geheel onttrekken, al trachten eenerzijds de zich noemende materialisten en anderzijds de wereldontrukten van allerlei geloof dit te doen. In overeenstemming met onzen ingeboren aard weten wij ons als mensch één organisme, dat met al zijn vermogens in deze wereld is geplaatst om daar zijn taak te vervullen d.w.z. die daden te verrichten, die betrekking hebben op zijn plichten ten aanzien van zichzelf, zijn gezin en zijn volk.

In verband met het in het eerste deel behandelde, hebben wij dus nu de vraag te beantwoorden: wat is de taak van den Germaanschen mensch ten aanzien van zijn volk?

III

Alvorens deze taak nader onder het oog te zien, moeten wij ons echter eerst nog bezig houden met de wereld, waarin die taak verricht moet worden. Die wereld is de wereld der materieele verschijnselen en alleen door middel van uiterlijke handelingen kunnen wij de daden verrichten, die onze taak ons oplegt. Al onze gevoelens en gedachten hebben pas dan eenigen invloed, als zij in materieelen vorm worden gekleed, zelfs al is die zoo subtiel als een oogopslag of een muziekstuk.

Om onze taak in de wereld te verrichten, behoeven wij slechts te doen wat ons gemoed ons als juist ingeeft, indien wij althans onbeinvloed zijn gebleven door de valsche denkbeelden, die het juiste en

oorspronkelijke gevoel hebben verminkt. Bij de meesten onzer is dit in meerdere of mindere mate het geval en wij dienen daarom tevens onze taak te kennen, opdat geen verkeerde voorstellingen ons onze plicht doen verzaken.

Om onze taak te leeren kennen, dienen wij ons eerst te realiseeren, wat de materieele verschijnselen, temidden waarvan wij leven, eigenlijk zijn.

Wij zien ze voortdurend om ons heen, want wij leven in een warreling van wisselende vormen, die alle gebieden der natuur bestrijken. Telkens ontstaan nieuwe vormen, zijn meer of minder werkzaam of ook — soms slechts schijnbaar — niet werkzaam, om dan weer te verdwijnen. Nu kan men deze uiterlijke verschijnselen zonder meer aanvaarden, maar men kan ook, zoekend naar de oorzaak, waardoor ze ontstonden, en de reden, waardoor ze in stand blijven, tot de gevolgtrekking komen, dat er krachten moeten zijn, waardoor het ontstaan en het instandhouden van de verschijnselen zoowel als het verandering er in brengen, verklaard kan worden. Men heeft deze, alleen aan haar uitingen waarneembare kracht op verschillende wijzen trachten aan te duiden; sommigen noemen haar Natuur, daarmede, naar zij meenen, het bovennatuurlijke afwijzend; anderen spreken van het Universeele Leven; wederom anderen van den Goddelijken Geest; anderen kortweg van God. Maar dit alles zijn geen verklaringen; het zijn slechts namen voor deze onvatbare, meestal niet aantoonbare of meetbare en dus onbewijsbare, maar daarom toch niet te ontkennen kracht.

Enkele energie-uitingen ervan hebben wij bijzondere namen gegeven en wij spreken dan van warmte, electriciteit, zwaarte- of aantrekkingskracht e.d. Maar dit zijn slechts enkele uitingen der alles doortrillende kracht, die met materieele middelen aantoonbaar en tot op zekere hoogte meetbaar zijn. Wij hebben zelfs geleerd enkele dezer krachten in werking te stellen, maar het wezen ervan kennen wij daarom nog niet. Wel zijn wij er in geslaagd het hoe van vele verschijnselen te ontdekken, wij vonden zelfs dikwijls het waardoor; maar het waarom heeft nog niemand kunnen ontdekken. Zoo weten wij bijv., dat warmte trillingen van bepaalde snelheden in de lucht veroorzaakt en wij veronderstellen, dat electriciteit hetzelfde doet in den hypothetischen ether; en als wij een electrischen stroom door een draad leiden, die om een weekijzeren kern gewikkeld is, dan ontstaan, wat men genoemd heeft krachtlijnen, die blijkbaar oorzaak zijn van het aantrekken van ijzerdeelen. Maar al weten wij al deze uiterlijkheden, zij helpen ons niet om dieper in het mysterie door te dringen en nog niemand heeft kunnen zeggen: ik wéét wat electriciteit, of welke andere energie-vorm ook, in wezen is.

Nog minder heeft ooit iemand kunnen vertellen, wat het wezen is van datgene, wat wij gewoonlijk „leven" noemen en dat in plant, dier of mensch tot uiting komt, en evenmin hoe de levensuitingen in al hun verscheidenheid ontstaan. Waarom komt uit de ééne kiemcel een eikenboom voort; waarom uit een andere een kever of een olifant; waarom uit de eene een mensch met allerlei hooge aspiraties en uit de

andere een onverbeterlijke misdadiger? Wij weten het niet, kunnen het niet begrijpen en zullen het ook nooit begrijpen.

Zeker, er is een materieele verklaring: alles is het gevolg van chemische werkingen. Maar dit is wederom geen verklaring, alleen een verschuiving van het vraagstuk, want wat zijn in wezen chemische werkingen? Wat is de diepere grond voor de aantrekking en afstooting, die de chemische veranderingen veroorzaken? Zijn daarenboven de chemische werkingen niet eerder als een gevolg, als een mogelijkheid onder bepaalde omstandigheden te beschouwen, dan als een oorzaak? Men denke maar eens aan de vraag, waarom de maag van een levend wezen niet door de maagsappen verteerd wordt, maar dat dit wel geschiedt, zoodra de maag uit het verband van het levend organisme is genomen. Dat chemische werkingen een rol spelen bij het vervormen der materie, staat ongetwijfeld vast en dat daardoor organismen kunnen worden vernietigd, indien geen tegenkrachten dit beletten, is evenzeer aanvaardbaar, omdat wij het dagelijks om ons heen zien. Maar dat willekeurig werkende chemische invloeden in staat zouden zijn een organisme op te bouwen en in stand te houden, is absoluut onaanvaardbaar.

Tegenover de materialistische theorie, die de stof in het centrum plaatst en alles verklaart door de chemische werking daarvan, staat de theorie, dat ieder stofdeeltje, ieder atoom een kracht-manifestatie is, dat de stof in materieelen zin iets onwerkelijks is en dat alles, wat wij waarnemen, kristallisaties zijn van geopenbaarde kracht-centra.

Zonder op den eenen of anderen gedachtengang door te gaan, kunnen wij ons in deze tijdelijke wereld verschillende uitingen denken van de ondefinieerbare Al-kracht. De eerste is dan het vormen der materie tot elementen en tot chemische verbindingen, die daaruit kunnen ontstaan; en een tweede vertoont zich aan ons in een drievoudig aanzicht van het scheppen van, het in stand houden van en het weder in hun chemische bestanddeelen laten oplossen van organismen.

Het is deze derde drievoudige uiting, die steeds in het middelpunt van de godsdienstige opvattingen van het Noordras heeft gestaan. In de Germaansche mythologie zien wij, dat Wodan de schepper is van de eerste menschen, dat hij het is, die de aan hem gewijden met zijn strijdlust vervult en ten slotte, dat hij den dood brengt aan degenen, die hun taak op aarde hebben volbracht en, terugkeerend tot hun bron, het Walhalla ingaan.

Vooral echter in de godenleer der Arische Hindoe's is het denkbeeld van scheppen, onderhouden en vernietigen uitgewerkt. De Brahmaansche Trimurti bestaat uit de drieëenheid van Brahma, de Schepper, Wishnoe, de Onderhouder en Shiwa, de Vernietiger en zij zijn de drie eerste en grootste krachten, die uit het Ongeopenbaarde te voorschijn zijn gekomen. Ook hier dus dezelfde voorstelling, die haar basis heeft in den ouden Noordschen gedachtengang, dat het bestaan van iederen verschijningsvorm, van ieder organisme, in drie phasen is te verdeelen.

Wij zien dit trouwens dagelijks in onze omgeving: alles heeft een begin, een zekeren levensduur en een einde; een ontstaan, bestaan en

vergaan; een opkomst, hoogtepunt en verval of in welke bewoordingen men deze driedeeling ook wil omschrijven. De vormende, onderhoudende en vernietigende kracht als den grond der verschijnselen erkennende, kan hieraan een vierde phase worden toegevoegd, nml. die van niet-werkzaam-zijn der zich geopenbaard hebbende kracht, die van teruggetrokken zijn, om door het scheppen van nieuwe vormen den kringloop te hervatten. Het is dit cyclische gebeuren, dat wij zouden willen noemen de wet der Goddelijke werkzaamheid in de materie, de grondwet, waaraan alle gebeuren, ieder verschijnsel onderworpen is.

Wanneer wij de materieele wereld bezien, onze aarde, of in grooter verband ons zonnestelsel, dan heeft dit in een ondenkbaar ver verleden een begin gehad. Het zal een onbekend aantal eeuwen blijven bestaan, maar dan zal het een einde nemen en vernietigd worden, zooals onze astronomen de vernietiging van andere zonnestelsels hebben kunnen waarnemen.

In het plantenleven zien wij een ontkiemen, een groei en bloei, en tenslotte een afsterven van de plant. Soms valt dit verloop samen met den kringloop van het jaar, soms strekt het zich over een langere periode uit. In gematigde en koude kringen vinden wij dan meestal een zich jaarlijks tot op zekere hoogte herhalend proces terug in den schijnbaren dood, die zich 's winters over het plantenrijk uitstrekt, in het ontkiemen en bloeien, dat daarop in de lente volgt, in de daarop komende bladerweelde en vruchtvorming in den zomer en tenslotte in het schijnbare afsterven, als in den herfst de vruchten gerijpt zijn en de bladeren vallen.

In het dieren- en menschenrijk zien wij denzelfden kringloop in geboorte, leven, sterven en dood, terwijl ook hier wederom een parallel te vinden is in het ontwaken, het wakker zijn, het insluimeren en het slapen, waarbij dit laatste dan beschouwd kan worden als een zich gedeeltelijk terugtrekken der werkende krachten, waarna met den nieuwen dag een nieuwe kringloop begonnen wordt.

Als symbool voor dit universeele proces kende het Noordras den zonneloop.

Den hoogsten God, waarvan alle overige Goden slechts verbijzonderingen waren en die dus in wezen de eenige God was, stelden zij zich voor onder de benaming „hemel". Datgene dus, wat buiten de geschapen wereld was, was God.

In de Hindoesche Weda's komt nog de verbleekte gestalte van Dyaus, „de hemel" of „de lichthemel" voor, die ook Dyaus pitar „Hemelvader" genoemd wordt. De naam komt van het oud-Arische Djêus, dat ongetwijfeld eveneens Hemel of Lichthemel beteekende.

De Grieksche Zeus — de naam is aan Djêus verwant — heeft eveneens in samengestelde woorden de beteekenis van hemel.

Tot denzelfden woordstam behoort het Latijnsche Jupiter (Diespiter). De oorspronkelijke beteekenis komt daar nog duidelijk naar voren in de uitdrukking sub Jove: onder den hemel. Jupiter beteekent dan ook eveneens Hemelvader.

Bij de Germanen droeg deze opperste God den naam Ziu, Tyr of

Tiw, alles aan Djêus verwante woorden. Hij heeft bij een vermoedelijk in de grijze oudheid plaats gehad hebbende godsdienstige hervorming, zijn plaats door Wodan (Odhin) zien innemen, maar behalve in de sage is zijn naam o.a. in ons woord Dinsdag bewaard gebleven.

Als belangrijkste verschijning aan den hemel werd de zon beschouwd. Haar weldadige stralen waren een gave des hemels; zij was de eerste vertegenwoordigster van den Hemelgod. De Zonnegod, de personificatie der door de zon werkende Goddelijke kracht, stond in hoog aanzien, temeer, omdat de schijnbare loop der zon, haar dag- zoowel als haar jaar-cyclus, een treffende overeenkomst vertoonde met de kringloop-wet, die, evenals de zon, maar op andere wijze, al het bestaande beheerschte. De zonneloop werd daarom het symbool van die universeele wet en bij alle volken van het Noordras vinden wij den Zonnegod meer of minder duidelijk terug als de centrale figuur in de vele vormen der zonnemythe, die zich alle bezig houden met de geboorte van een God, een Godin of een held, diens leven en ondergang, verblijf in de onderwereld en opstanding.

In de achter ons liggende eeuw, toen men prat ging op de „ongekende hoogte", die het menschelijk denken had bereikt, toen men meende, dat men tot op een kleinigheid na alle diepten van den geest had gepeild, toen men in de onbegrijpelijke verwatenheid zich er op verhoovaardigde, dat men weldra aan de natuur haar laatste geheimen zou hebben ontfutseld, had men voor de denkbeelden onzer voorvaderen slechts een glimlach over. Men zwoer immers bij het dogma: evolutie en hoe verder men terugging in de geschiedenis der menschheid, des te onwetender, bekrompener en kinderlijker waren de menschen derhalve geweest. Weliswaar moest men erkennen, dat er tijden waren geweest, waarin de menschen tot op zekere hoogte uitstaken boven het punt, waarop zij bij de normale menschheids-evolutie hadden moeten staan, maar dit lag aan de „ups en downs" der ontwikkelingsgolven en al staken de menschen in sommige tijden boven het normale uit, zij bleven toch altijd „kinderen van hun tijd". De gestadige vooruitgang en vooral, naar men meende, het heldere inzicht, dat men in de laatste eeuw verkregen had, deed onzen voorouders slechts zien als phantasierijke kinderen, die allerlei verhaaltjes dichtten, om de natuurverschijnselen te verklaren of te beschrijven en die dan die verdichtsels als feiten aanvaardden. Maar degeen, die de negentiende-eeuwsche verwaandheid van zich afschudt, die niet met een vooropgezet weten, maar met een zoekenden geest zich verdiept in wat ons van de gedachten onzer voorouders is overgeleverd, zal daar een diepte van geest, een aanvoelen der Goddelijke geheimenissen en een hoogste wijsheid vinden, waarnaar in onze dagen vrijwel tevergeefs gezocht zal worden. Nauw samenlevend met de natuur, was deze voor onze voorouders een Goddelijke openbaring geworden en nog niet belast met een vracht van overtollig weten, waren zij beter in staat in het „boek der natuur" te lezen, dan de meesten onzer. Ons past dan ook geen hoogmoedig schouderophalen, als het de wijsheid van ons voorgeslacht betreft; integendeel, wij moeten trachten de natuurverbondenheid, die zij bezaten, te herwinnen om daardoor een beter en

dieper inzicht in het wezen der dingen te verkrijgen, dan bij de heerschende mentaliteit mogelijk is.

IV

Het verloop, waaraan ieder verschijnsel in deze materiëele wereld onderworpen is, is ook toepasselijk op het verschijnsel, dat wij met den naam „volk" bestempelen. Een volk is 'n organisch geheel, waarvan de tot dit volk behoorende menschen, menschengroepen en individuen de organen en samenstellende deelen zijn. In de plaats van dit grootendeels verloren gegaan bewustzijn, heeft men de intellectueele redeneering ingang willen laten vinden, dat een volk een maatschappij is, bestaande uit een willekeurige groep bijeengevoegde menschen, die, om moord en doodslag te voorkomen en den „strijd van allen tegen allen" te temperen, door het ongeschreven zoog. „contrat social" met elkaar verbonden zijn. De nieuwe tijd brengt thans het oude en juistere begrip weer naar voren.

Terwijl een volk als organische eenheid onderworpen is aan de wet van ontstaan — bestaan — vergaan, werkt hier nog een andere factor mede dan bij het organisme „mensch". Van den mensch is terecht gezegd: „niets is zekerder dan de dood, maar niets onzekerder dan het uur deszelven". Maar al is dit uur onzeker, de levensduur is toch maar een kwestie van enkele jaren. Op eenige uitzonderingen na is — de jong stervenden buiten beschouwing latende — de grens gesteld op zeventig, tachtig of hoogstens negentig jaar en geen kracht, door den mensch in werking gesteld, kan deze uiterste grens van het leven noemenswaard verlengen.

Bij een volk is dit anders. Zoolang in een volk jonge krachten opstaan, zoolang de geest van een volk zuiver blijft, zoolang vreemde, decadentie brengende invloeden geweerd worden, zal aan een volk een eeuwig bestaan beschoren zijn, in dien zin, dat het, weliswaar onvermijdelijke eindpunt steeds verder verschoven wordt.

Maar zoodra het tegenovergestelde geschiedt, als een volk zijn hooge roeping: een geheel te zijn, vergeet, als de band met God verloren gaat en de geestelijke basis voor denken en voelen daardoor vervalt, als onvolksche denkbeelden zich indringen en volksvreemde elementen gaan overheerschen, dan komt het eindpunt met onrustbarende snelheid naderbij.

Bij den mensch is het eindpunt vrijwel statisch te noemen in verband met geestelijke invloeden, die hier nagenoeg geen invloed op hebben. Bij volken daarentegen is het dynamisch en juist afhankelijk van het optreden of uitblijven van geestelijke impulsen, al blijft dan daarnaast natuurlijk altijd de mogelijkheid open van materieele vernietiging door onweerstaanbare krachten van buiten af.

De verlenging en verkorting van een volksbestaan van binnen uit door het al of niet werken van geestelijke krachten, sluit in, dat er

geestelijke „ups en downs" in een volk kunnen zijn; dat schijnbaar een ondergang nabij kan zijn, maar dat door een innerlijke opleving het eindpunt wederom verschoven kan worden. Met andere woorden: een volk heeft bij zijn ontstaan zijn lot in eigen handen gekregen.

Dat wisten onze voorouders beter dan wij. Zij twijfelden niet aan de „Godenschemering", waarbij hun Goden en, gelijktijdig met Hen, zij zelf zouden ondergaan, maar deze ondergang zou pas komen, als het schip Naglfar gereed was. Dit schip zou o.a. gebouwd worden uit de vingernagels van dooden, die onverzorgd, met ongeknipte nagels, begraven werden. Indien het dus zoover gekomen was, dat men, afdwalend van de leer en gebruiken der voorvaderen, zijn dooden niet meer verzorgde, dan was het einde nabij.

Inderdaad heeft de geschiedenis geleerd, dat Germaansche volken, die zichzelf verloochenden, die hun eigen geestelijke waarde niet meer beseften, hun Goddelijke roeping niet meer begrepen en zich aan vreemde invloeden onderwierpen, niet meer in staat waren zich als volk te handhaven.

Als voorbeeld geven wij den ondergang der Wandalen. Van omstreeks 600 v. Chr. tot 100 n. Chr. zat dit boerenvolk aan den middenloop der Oder en het trok, voortgestuwd door opdringende stammen, in de beide volgende eeuwen zuid-oostwaarts naar Hongarije. Wederom een eeuw later wordt het westwaarts gedrongen en trekt het, andere Germaansche elementen in zich opnemend, door Zuid-Duitschland en Frankrijk naar Spanje. Hieruit na een twintigtal jaren verdreven door de opdringende West-Gothen, steekt het over naar Afrika en daar meent het eindelijk een duurzaam rijk te kunnen vestigen. Inderdaad bleef het Wandalenrijk hier van 429 tot 534 bestaan. Maar in dien tijd ontaardden de in den strijd met de natuur en de menschen geharde Germanen, die toen in een land leefden, waar zij zonder groote krachtsinspanning in hun levensonderhoud konden voorzien. Bovendien werden zij uit boeren-verhoudingen onverwachts in het bereik en het genot der groote Middellandsche Zee-steden gebracht, hetgeen de ontaarding nog meer in de hand werkte. Wel was hun stootkracht nog zóó groot, dat zij tot in het midden der vijfde eeuw expedities naar Italië, Sardinië en Corsica ondernamen, maar toen Justinianus van Byzantium in 534 zijn veldheer Belisar tegen het Wandalenrijk liet optrekken, was de innerlijke kracht van het volk gebroken en het was, mede door binnenlandsche onlusten verzwakt, niet in staat aan het betrekkelijk kleine expeditieleger het hoofd te bieden. Het van zijn geestelijke en stoffelijke basis losgeslagen volk was gedoemd ten onder te gaan en met een kleinen stoot van buitenaf geschiedde dit ook.

Maar anderzijds zijn er bewijzen te over, dat een neerwaartsche gang, redding — zelfs op het laatste oogenblik mogelijk is. Wij behoeven, om een voorbeeld te vinden, niet ver te zoeken. Duitschland spreekt in dit opzicht boekdeelen voor wie onbevooroordeeld de geestelijke en materieele geschiedenis van dat land bestudeert.

V

Zoo is het dus de innerlijke houding der volksgenooten, die van overwegende beteekenis is voor het voortbestaan van een volk. En daarom is het ook van het grootste belang, hoe ieder volksgenoot zijn taak ten opzichte van dat volk ziet.

Leeft hij in de wereld van het materieele, d.w.z. is zijn hoofd en hart op dit materieele gericht en kan hij daar niet bovenuit komen, dan is hij een gevaar voor zijn volk, want dan haalt hij, hoogere beginselen niet achtend, automatisch volksvreemde denkbeelden, praktijken en personen naar binnen en werkt hij er aan mede, dat deze de volksziel vergiftigen. Een gezond Germaansch volk weigert denkbeelden als het marxisme te aanvaarden, is wars van een wapen als de klassenstrijd, die volksverdeeldheid in plaats van volkseenheid brengt en het zal velen, die thans zonder meer genaturaliseerd worden, nooit als volksgenooten erkennen. Dat een en ander in Nederland wel mogelijk was, bewijst hoever ons volk, of althans de regeerende kaste, reeds is afgegleden.

Leeft een mensch bijna uitsluitend in hooger sferen en dus, zoekend naar eigen heil, geheel voor zichzelf, dan is hij waardeloos voor zijn volk. Maar heeft hij zijn evenwicht bewaard of hervonden, dan zal hij ontdekken dat zijn taak ligt in het instandhouden en tot hoogste kracht ontplooien van de grootere organische eenheden, waarvan hij deel uitmaakt en waaronder zijn „volk" de eerste plaats inneemt.

Gelukkig zijn er in ons volk nog velen, die met geloof en vertrouwen in God, bewust of onbewust, Hem gevonden hebben, die zich daardoor ook van hun taak bewust zijn en die deze taak dan ook zien in deze materieele wereld, levende en strijdende voor hun volk.

Hoe zij tot dit inzicht gekomen zijn, hoe zij het Godsvertrouwen, dat er de basis van is, verworven hebben, doet weinig ter zake. Vele wegen leiden naar God, het kan evenzeer geschieden langs den weg der philosophische beschouwing, door mystieke verlichting, door ceremonieele wijding, als door den eenvoud des harten. Maar het gaat niet om de bewandelde wegen, die, het zij er bij gezegd, niets met Christendom of Heidendom als zoodanig te maken hebben, want men vindt ze in beiden terug. Waar het om gaat, is voor de zoekers zelf het doel, dat zij willen bereiken, en voor hun volk gaat het er om: wat doen zij voor dit volk met de door innerlijke ontplooiing verworven vermogens. Voelen zij zich één met hun volk, willen zij dit dienen, willen zij den geest van het volk levend houden, dan zijn zìj het, wier geestelijke stuwkracht het volk doet voortbestaan, dan zijn zìj de kampioenen tegen verwording, verval en ondergang, dan zijn zìj de geestelijke leiders, die het volk tot grootheid zullen brengen.

VI.

Ons volk is een organisch gegroeide eenheid, bestaande uit Nedersaksische, Friesche en Frankische stamdeelen, allen tot de Germanen behoorende, die op hun beurt weder een aftakking van het groote Noordras zijn, dat in den loop der eeuwen het grootste deel van Europa en groote gebieden in Azië heeft bevolkt en dat in latere tijden belangrijke deelen in andere vastelanden heeft gekoloniseerd.

Wanneer de eerste Germaansche stammen ons land betraden, staat niet vast; vermoedelijk eenige eeuwen voor onze jaartelling. Van de daarvóór hier levende rassen is — behoudens archaeologische vondsten — niets of weinig bekend. Bij de verovering door de Germanen van deze landen zullen zij wel grootendeels omgekomen of verdreven zijn en voor een kleiner deel door de nieuwe bevolking zijn geabsorbeerd.

De Germanen vestigden zich hier als akkerbouwers en brachten mét zich hun uiterlijk, hun taal, hun wereld- en levensbeschouwing, hun zeden, gebruiken en gewoonten. Maar zij hebben zich niet in het ongestoorde bezit hiervan kunnen verheugen. Eerst kwamen de Romeinen en drukten, mèt hun gedeeltelijke overheersching, hun zegel op het volksleven. De sporen daarvan zijn soms thans nog terug te vinden. Na de ineenstorting van het Romeinsche rijk en tengevolge van de daarmede gepaard gaande volksverhuizingen, kwamen zich hier nieuwe stammen vestigen. De Friezen behielden hun woonplaatsen langs de kusten der Noordzee; van het Oosten uit drongen de Nedersaksers in ons land en van het Zuiden uit de Franken. Deze laatsten vormden onder Karel den Frank een groot rijk, waaraan ook de overige deelen van Nederland werden onderworpen. De geheel geromaniseerde vorst voerde, zuiver op staatkundige nuttigheidsgronden, het Christendom te zwaard en te vuur in en ontzag zich niet ter bereiking van zijn doel 4500 vreedzaam door hem bijeengeroepen Saksische edelen en skalden — de steunpilaren van het heidendom, maar ook van het Saksische volksbewustzijn — verraderlijk te overvallen en te vermoorden.

Met het Christendom kwamen tal van opvattingen en denkbeelden, die den Germanen vreemd waren en niet met hun geaardheid harmonieerden. Maar het Christendom-zelf paste zich aan, kerstende tal van heidensche opvattingen en gebruiken en liet voor een deel datgene, wat tot het Germaansche volkswezen behoorde, in den grond ongerept. Niet alleen wat allerlei denkbeelden en gewoonten betrof, want ook allerlei instellingen, die hun oorsprong in het gebonden, organisch denken onzer voorouders hadden, konden blijven bestaan of tot ontwikkeling komen. Wij noemen slechts de markgenootschappen en de gilden. De eersten zijn hier en daar tot den huidigen dag blijven voort-

bestaan, de laatsten verdwenen met de Fransche revolutie, omdat zij in de steden bestonden, waar de revolutionaire denkbeelden het eerst en het verst doordrongen.

In de Middeleeuwen vormde Nederland nog geen eenheid. De tachtigjarige oorlog smeedde echter de verschillende bestanddeelen van hetzelfde ras, die ons land bewoonden, aaneen. Kort daarop echter begon reeds het verval. In de eerste plaats kwam met de „gouden eeuw" een tijd van al te grooten materieelen voorspoed, althans in de steden, en een steeds sterkere strooming naar materieel bezit. Tegelijkertijd bracht het veldwinnende humanisme hier de denkbeelden, die den individueelen mensch in het centrum plaatsten en daarnaast kwam er een stroom van deels rasverwante, deels volksvreemde elementen ons land binnen. Nederland werd het door de humanisten zoo geprezen „asyl", maar het gaf daardoor steeds meer van den eigen volksaard prijs.

De geestelijke verwording, die bij alle volken om ons heen in de laatste eeuwen plaats greep, voltrok zich ook in ons land. Meer en meer werd het volksche losgelaten; alles wat gebaseerd was op de organische volksgedachte, werd geleidelijk geliquideerd. Al wat onvolksch was en uit het buitenland kwam, werd hier gretig opgenomen, om het even of dit wereldbeschouwingen waren of neger-muzikanten. Wij gingen mede den afgrond in.

Maar thans staan wij op een keerpunt. Overal, zoowel in Nederland als in Vlaanderen, zien wij een opleving van het nationaal besef, een drang naar eenheid, een groeiend bewustzijn van volksverbondenheid, een streven naar religieuze verdieping, kortom, een verlangen naar al datgene, wat ons volk tot een volk stempelt. Nog is het Nederlandsche volk niet weggevaagd uit de rij der volkeren en dit behoeft ook niet te gebeuren, als er voldoende volksgenooten zijn, die hun taak als Nederlander begrijpen, die het organisch verband zien, dat onze volksgenooten samenbindt, die van ons ontwortelde volk weder een waarachtig volk willen maken en die, in vertrouwen op God, zichzelf daarvoor willen geven. En dat zijn zij, die God in den hemel en daardoor hun taak hier op aarde gevonden hebben.

Die op ons rustende taak is het handhaven van ons volk, door het te ontdoen van alle vreemde bestanddeelen, die de volksziel hebben vergiftigd, opdat in afzienbaren tijd Nederland, door eigen kracht daartoe in staat, weder een plaats kan innemen temidden der overige, naar wij hopen eveneens herrezen, stamverwante volken om ons heen.

F. v. SCHOPING.